

The Relationship between the Creative Leadership of the School Administrators and the School Effectiveness in the Nonsang District under Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1

Jitlada Singnoi

Ban Thin School, Nong Bua Lamphu Primary Education Service Area Office 1

Corresponding author. E-mail: ChitladaSinghnoi@gmail.com

ABSTRACT

The objective of this research is to: 1) Study the creative leadership of school administrators in the Nonsang District under Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1. 2) Study the effectiveness of schools in the Nonsang District under Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1 and 3) Study the relationship between creative leadership and the effectiveness of schools in the Nonsang District under Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 211 administrators and teachers with sample size determined using Krejci & Morgan's table and stratified random sampling. The instrument used to collect data is a 5-level rating scale. Data were collected by questionnaire with content validity of 0.67-1.00 and reliability of 0.959. The statistics used in data analysis include mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient.

The results showed that: 1) The creative leadership of school administrators in the Nonsang District, under Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1, was at the highest level overall and in all aspects. The aspect with the highest average score was vision, while the aspect with the lowest average score was consideration of individual differences. 2) The effectiveness of educational institutions in the Nonsang District, Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1, was generally at a high level in all aspects. The aspect with the highest average score is the learning environment, while the aspect with the lowest average score was student achievement. 3) The relationship between creative leadership and the effectiveness of educational institutions in the Nonsang District, under Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1, was highly linear in a positive direction, with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Creative Leadership, effectiveness, Effectiveness of educational institutions

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

จิตรลดา สิงห์น้อย

โรงเรียนบ้านถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

Corresponding author. E-mail: ChitladaSinghnoi@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 211 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 169 คนและครู จำนวน 42 คน โดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.959 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสำเร็จของผู้เรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ประสิทธิภาพ, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

© 2024 JCERD: Journal of Creative Education Research and Development

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาหรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในระดับโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารซึ่งในปัจจุบันนี้การบริหารโรงเรียน หรือองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเป็นคนที่พัฒนาหรือปรับปรุงวิธีการดำเนินการบริหารเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารมีความจำเป็นเพราะเป็นผู้ที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรให้บุคลากรได้มากขึ้น ผู้บริหารยังมีส่วนที่ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวกับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างเหมาะสมด้วย (กฤษดา เขียววัฒนสุข, 2561) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา รวมถึงเป็นผู้ที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานในสถานศึกษา และเป็นผู้ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มีความรู้เหมาะสมที่จะนำไปต่อยอดในการเรียนระดับสูงขึ้นในอนาคตได้ นอกจากนี้ ผู้บริหารเชิงสร้างสรรค์ คือ ผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นผู้บริหารเชิงสร้างสรรค์ เช่น มีความมุ่งมั่นเป็นคนที่ตัดสินใจเด็ดขาดหรือสามารถมอบอำนาจในการตัดสินใจให้ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม มีความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร สามารถเป็นที่ไว้วางใจของผู้ร่วมงาน มีการบริหารที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีจิตใจที่โอบอ้อมอารีซื่อสัตย์สุจริต เข้าใจถึงความหลากหลายของบุคลากรรวมทั้งยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีความเป็นธรรม มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มีจินตนาการ มีความยืดหยุ่นใน

การทำงานเพื่อหาแนวทางใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ มีอิสระในความคิดและสนับสนุนความคิดใหม่ๆ เสมอ ให้ความหวังให้ความรู้ มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทให้งาน มุ่งหวังประสบความสำเร็จ เหล่านี้ล้วนเป็นคุณสมบัติของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (เสาวลักษณ์ พิมพ์สายทอง, 2562) เมื่อพิจารณาความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีไหวพริบ และมีข้อมูลในเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหา การแก้ปัญหาของผู้นำต้องอาศัยความรู้ที่จะกำหนดแนวความคิด การมีเขววันปัญญาจะช่วยให้มีเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความคล่องแคล่วและมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่สามารถรับมือกับความขัดแย้งและความวุ่นวายได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องยึดถือความถูกต้อง มีพลังที่จะฟันฝ่าอุปสรรคและเป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมา ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย การสร้างทีมงาน การฟังการตัดสินใจอย่างมีอิสระและความรู้ในการธำรงรักษาบุคลากร องค์การ สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยการให้บุคคลมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ดำเนินการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นขององค์การ เปิดโอกาสให้บุคคลมีเวลาในการคิดแก้ปัญหา ชักชวนคนให้ทำสิ่งดีๆ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา (จินดารัตน์ โพธิ์นอก, 2561)

ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษาถือว่าเป็นผลสำเร็จของสถานศึกษาในการดำเนินงานจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ประกอบด้วย ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา (ขวัญฤทัย ภู่อารยะ, 2562)

จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาค่อนข้างมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้สัมฤทธิ์ผล ความสำเร็จในผลงานมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำ ภาวะผู้นำเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานนั้น มีลักษณะการปฏิบัติงานอย่างไร มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด ดังนั้นสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลหรือสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านประกอบเข้าด้วยกัน โดยสถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้น สถานศึกษาจะต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเข้ามามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด เช่น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ วิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี ตลอดจนการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนนักเรียน สิ่งเหล่านี้สถานศึกษาจะต้องรับเอามาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำสถานศึกษาให้มีประสิทธิผล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556)

บริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เป็นองค์กรทางการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียน บนพื้นฐานของความเป็นไทย เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารมีการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญในบริหารจัดการการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู

ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เมื่อพิจารณาจากความสามารถในการแข่งขันด้านวิชาการแล้วนั้นพบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสังยังจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น และที่สำคัญจึงต้องมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาขับเคลื่อนการพัฒนาในด้านความสำเร็จของผู้เรียน ซึ่งจะบ่งบอกถึงประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสำคัญต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยมีขอบเขต การวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 467 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน และครู จำนวน 420 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 211 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 คน และครู จำนวน 169 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ธ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความสามารถในการปรับตัว/ยืดหยุ่น 2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ 3. ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4. ด้านจินตนาการ 5. ด้านการทำงานเป็นทีม และ 6. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู 2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ 4. ด้านความสำเร็จของผู้เรียน

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมาย เวลา และสถานที่ ขอรับแบบสอบถามคืน เสร็จแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

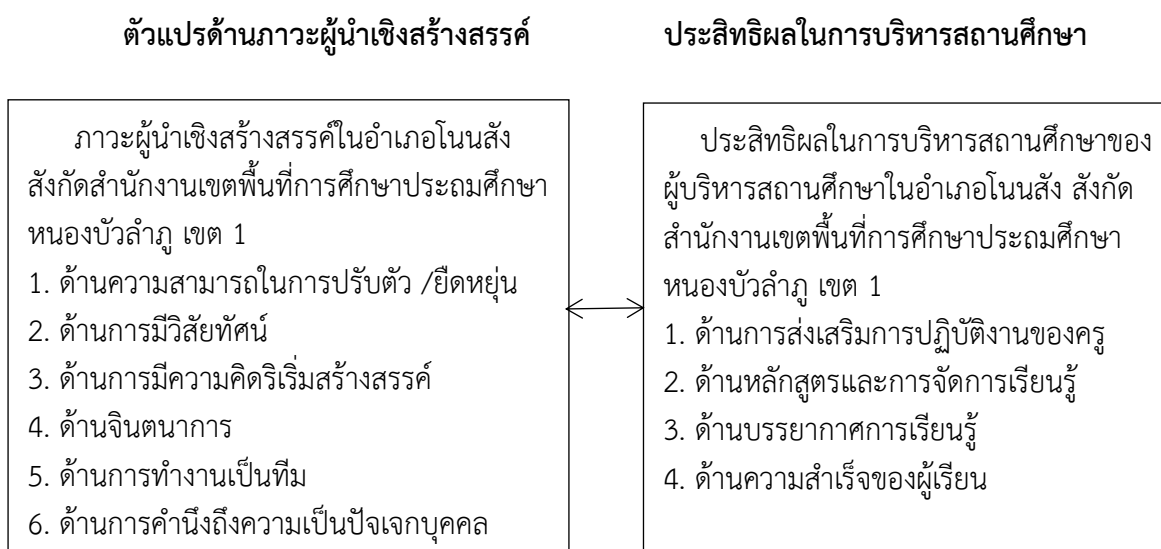
5.2 ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในอำเภอโนนสังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5.3 ข้อมูลประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2556)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปร ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา จากการสังเคราะห์ แนวคิดของนักวิชาการ ได้แก่ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ญัฐขานันท์ พูลแก้ว (2558) กฤษพล อัมระนันท์ (2559) ดวงแข ข่านอก (2559) ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559) มณฑา ศิริวงษ์ (2559) รัชฎากร อัครจันทร์ (2560) วัฒนา ปะกิกา (2560) Robbins, (2000) Palus & Horth, (2005); Delich & Broneyn, (2010) พิมพ์ศนิดา จิงสุทธีวงษ์ (2563) ศักดิ์ไทย สุรกิจวร และคณะ (2553); Pennings & Goodman, (2003); Caldwell & Spinks, (1990); ขวัญฤทัย ภูสาระ (2562); Hanman & Freeman, (2004); Mott, 1972; Hall, (2003) ได้อธิบายประกอบของตัวแปร ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแปร ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีการดำเนินการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า มีการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสำเร็จของผู้เรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมากในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .820$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และบรรยากาศการเรียนรู้ ($X2, Y3$) ($r = .854$) รองลงมา คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และบรรยากาศการเรียนรู้ ($X6, Y3$) ($r = .853$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว และมีความยืดหยุ่นและความสำเร็จของผู้เรียน ($X1, Y4$) ($r = .573$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในภาพรวม ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับตัว และมีความยืดหยุ่น ($X1$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงในทิศทางบวก กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .645$)

3.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($X2$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงในทิศทางบวก กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .749$)

3.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($X3$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงในทิศทางบวก กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .737$)

3.4 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านจินตนาการ ($X4$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงในทิศทางบวก กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .760$)

3.5 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม ($X5$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงในทิศทางบวก กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .797$)

3.6 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($X6$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมากในทิศทางบวก กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .809$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีการดำเนินการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย สามารถวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายที่ชัดเจน กว้างไกล แปลกใหม่ สอดคล้องกับสภาพองค์กร มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพปัจจุบันไปสู่การสร้างนวัตกรรมในองค์กร มีการถ่ายทอดความรู้แนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการสามารถสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง มีความตื่นตัวอยู่เสมอ อีกทั้งยังสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้านในการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุภาดา เสาเสนา (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ระดับในมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ผลการวิเคราะห์ระดับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ระดับในมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบรองลงมา คือ ด้านโครงสร้างองค์การ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสนับสนุน และด้านการให้รางวัล ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านโครงสร้างองค์การ รองลงมา คือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการสนับสนุน ด้านความผูกพัน ด้านการให้รางวัล และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ปณิธาน บุญประสิทธิ์ และวิรัช ภัทรกุล (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ความผูกพันต่อองค์กรของครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้สึกละแวกด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความต่อเนื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันของครู อยู่ในระดับสูง ($r = 0.695$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ที่มีระดับของความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีมกับด้านความรู้สึกละแวกด้านที่มีระดับความสัมพันธ์ระดับสูง ในขณะที่คู่ที่มีระดับของความสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัวกับด้านความต่อเนื่องซึ่งมีระดับความสัมพันธ์น้อย และสอดคล้องกับ ศักดิ์สิทธิ์ เหลาแก้ว และวานิช ประเสริฐพร (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า 1.) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยสุด คือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว 2.) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษารองลงมา คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยสุด คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 3.) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากและมีทิศทางเป็นบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แต่ละด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่าด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัวด้านการการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในระดับมาก ส่วนด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า มีการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการพักผ่อนของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการจัดสถานที่ไว้บริการผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนอย่างเพียงพอ จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่สะอาดถูกสุขลักษณะ มีการร่วมมือกับชุมชนในการรักษาความปลอดภัยต่อสวัสดิการของผู้เรียน มีบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนรวมถึงมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ บุศรา ปุณริบูรณ์ (2563) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (3) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4). ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งไม่มีความแตกต่างกัน (5) ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (6) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ ต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านทักษะคิดวิเคราะห์ (7) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา 3 ด้าน คือ 1) ด้านการทำงานเป็นทีม มีการแจกแจงบทบาทหน้าที่ การกำหนดเป้าหมาย และการติดตามผลการปฏิบัติงาน 2) ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมและเรียนรู้ให้หลากหลาย และ 3) ด้านคิดวิเคราะห์ มีการส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะการอ่านและการคิดวิเคราะห์ การฝึกตนเองให้เป็นคนช่างสังเกต และการนำประสบการณ์เดิมมาใช้ สอดคล้องกับ ณณฐู ช่วยงาน (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบองเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบองเขต 2 ประกอบด้วย ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.570 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชวบองเขต 2 ได้ร้อยละ 32.50 อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลของการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรปรับพฤติกรรมให้เป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการสร้างแรงจูงใจและด้านการทำงานเป็นทีมเพื่อส่งเสริมให้ทุกคนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงาน ผลักดันให้ทุกคนทำงานร่วมกันเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย มีการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายของประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับ ขวัญฤทัย ภูสาระ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษารองลงมา คือ ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับค่อนข้างสูง อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ทักษะทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทิศทางบวกในระดับสูงมาก ($r = .820$) อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสังมาก เนื่องจากการจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องปรับให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านทักษะต่าง ๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ญัตติมติ ต้นสกุลและจุริราพรณ คงช่วย (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ ในจังหวัดตวัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระจบ ในจังหวัดตวัน มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .895 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก สอดคล้องกับ นัฐชา แลบัว และกุลจิรา รักษนคร (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีจินตนาการ 3) ด้านการมีความยืดหยุ่น 4) ด้านการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 5) ด้านการมีความไว้วางใจ ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก และเป็นไปในทิศทางบวก ($r = 0.92$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ อาทิตยา สังข์แก้ว และสุนทรีวรรณไพเราะ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตวัน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r = .852$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสำเร็จของผู้เรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารควรมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของนักเรียน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น การประเมินผลที่ครอบคลุม การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพของครู และการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน

การกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง หากสามารถดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้ได้ โรงเรียนจะกลายเป็นสถานที่ที่สนับสนุนการเติบโตของผู้เรียนอย่างแท้จริง และสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพให้กับสังคมต่อไป

1.2 จากการวิจัย ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสำเร็จของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำเร็จของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เพียงแต่ในด้านวิชาการ แต่รวมถึงทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป้าหมายเหล่านี้ควรสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของสังคมในอนาคต และควรมุ่งเน้นที่กลยุทธ์และแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จของผู้เรียนในทุกมิติ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงเส้นในระดับสูงมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว และมีความยืดหยุ่นและความสำเร็จของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น สนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง และใช้วิธีการประเมินผลที่เน้นการพัฒนา หากสามารถดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้ได้ โรงเรียนจะกลายเป็นพื้นที่ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเติบโตและประสบความสำเร็จในชีวิตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลในเชิงลึก เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านความสำเร็จของผู้เรียน ที่จะส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่เพิ่มขึ้น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภออื่นๆ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อตรวจสอบความเหมือนและความต่าง และสามารถพัฒนาในสิ่งที่บกพร่องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษดา เขียววัฒนสุข. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำ รูปแบบภาวะผู้ตามกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน. *วารสารสหวิทยาการวิจัย:ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 7(1), หน้า 25-34.
- กฤษพล อัมระนันท์. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ขวัญฤทัย ภู่อาระ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2561). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์*. เติลนิวลส์. น. 23.
- ดวงแข ข่านอก. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นัฐชา แลบัว และกุลจิรา รักชนกร. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสรวง*, 17(1), 120-134.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2563). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปณิธาน บุญประสิทธิ์ และวีรภัทร ภัทรกุล. (2567). ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับความผูกพันต่อองค์กรของครู โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์ศนิตา จิงสุทิวณิช. (2563). โปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มณฑา ศิริวงษ์. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูอำเภอองครักษ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- รัชฎากร อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัฒนา ปะกิกา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐชานันท์ พูลแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ณัฐฐ ช่วรงาน. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอิสลาม ระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณัฐสิทธิ์ ดันสกุล และรุจิราพรรณ คงช่วย. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวันบุรี ทั่วประเทศ. วารสารทัศนมิติ ทางการศึกษา, 2(1), 1–12.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร และคณะ. (2553). ประสิทธิภาพกระบวนการ : เป้าหมายสำคัญของการบริหารโรงเรียน. วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2(3), 20-30.
- ศักดิ์สิทธิ์ เหลาเกี่ยมทุ่ง และคณะ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เสาวลักษณ์ พิมพ์สายทอง. (2562). แนวทางการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอ อยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภาดา เสาเสนา. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศองค์การใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Caldwell,B.J.and Spinks, J.M. (1990). *The Self – Managing School: Administrative Science*. Quarterly.
- Hannan, Michael T. and John Freeman. (2004). *Obstacles To Comparative Studies*. New Perspectives on Organizational Effectiveness.

- Hall. (2003). *Organization Behavior*. New Jersey: Prentice - Hall.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607 – 610.
- Mott, R. M. (1972). *Organizational Effectiveness*. Santa Monica, CA : Good Year.
- Palus, C.J. and Horth, D.M. (2005). *The Leader's Edge: Six Creative Competencies for*. Navigating Complex Challenges.
- Robbins, S.P. (2000). *Essentials of Organizational Behavior (6th ed.)*. Upper Saddle River,. NJ : Prentice-Hall.